

jo i og for sig ikke ske nogen Skade ved, saa fremt han bare kunde klare Stillingen som Quasi-Gaardmand. Men det vil han kun i de færreste Tilfælde kunne. Jeg behøver blot at henvise til de ofte ikke meget heldige Omstændigheder, hvori smaa Proprietærer befinde sig, der hverken ere rigtige Gaardmænd eller rigtige Herremænd. Jeg finder det derfor uheldigt at aabne Vej til at skabe saadanne amfibialske Ejendomsbesiddere, der hverken ere rigtige Husmænd eller rigtige Gaardmænd. Her ligger en Fare, som jeg ikke noksom kan henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa. Jeg ved meget vel, at den Tilbøjelighed, der har vist sig baade uden for og inden for det andet Ting til at give Statshusmænd store Jordlodder, stammer fra de allerbedste Hensigter. Man har derigennem villet gøre Husmændene uafhængige af andre, men jeg er lige saa overbevist om, at det er en misforstaaet Godhed, der i Praksis vil vise sig at virke mod sin Hensigt.

Naar jeg før omtalte, at jeg saa paa Lovforslaget med Glæde, kan jeg dog ikke tilbageholde, at jeg endnu hellere havde set, at det havde indskrænket sig til at være en simpel Forlængelse af den nugældende Lov, maaske med en ganske enkelt lille Forandring. Thi saa gode som efter min Formening Lovens Virkninger hidtil have vist sig at være, saa lidet sikre maa man jo dog erkende, at de i den korte Tidsfrist indvundne Erfaringer ere, hvad den ærede Landbrugsminister ogsaa udtalte i sit indledende Foredrag. Jeg tror derfor, at det havde været sikrere og bedre, om man var skreden til en simpel Forlængelse af den nugældende Lov. Men det er jo en Tanke, der ikke længere er mere end en Drøm, og jeg holder mig, som jeg har gjort, til selve det foreliggende Forslag.

Det ærede Medlem for 6te Kreds (Ahlefeldt-Laurvig) udtalte sig jo temmelig stærkt mod Lovforslaget og dets Tendens i det hele taget. Jeg skal ikke komme nærmere ind herpaa, men blot standse ved en af hans Udtalelser, den nemlig, at han fandt dette Lovforslag uretfærdigt. Jeg studsede noget ved denne stærke Anke, men en af de Grunde, han senere anførte til Begrundelse deraf, kan jeg delvis være enig med ham i. Han ramte derved en Tanke hos mig, der for øvrigt er af gammel Dato, men som synes mig at være overordentlig nærliggende, naar man betragter det foreliggende Forslag. Den kan kort og klart formuleres ved det simple

Spørgsmaal: Hvorfor vil man ikke for Byarbejderne gøre noget lignende som det, man her vil gøre for Landarbejderne? Hvad der er Ret for den ene, skulde dog vel synes billigt for den anden, og der kan næppe være nogen som helst Tvivl om, at Byarbejderen lige saa vel som Landarbejderen føler Trang og Lyst til at sætte Foden under eget Bord og skabe sig et lille fast hyggeligt Hjem. Jeg vil derfor benytte Lejligheden til dog at henlede Opmærksomheden paa denne Side af Sagen og gerne slaa til Lyd for den, thi jeg tror, at Billighed og Retfærdighed i Virkeligheden fordrer, at man gør det samme for Byarbejderne som for Landarbejderne. Og jeg kan ikke tro, som det ærede Medlem for 6te Kreds (Ahlefeldt-Laurvig) sagde, at den Forskel, der gøres, skulde være begrundet i, at Landbostanden er saa overordentlig talrig repræsenteret i Rigsdagen i Forhold til Byerne, at dette store Flertal af Landboere i Rigsdagen skulde ville gøre sig en Fordel af deres Flertal. Jeg tror ikke, det ligger deri, men derimod snarere i, at Byarbejdernes Interesser ikke have fundet tilstrækkelig varme Talsmænd. Jeg ved og erkender, at jeg er en meget uværdig Talsmand for den, jeg har kun min gode Villie at henvise til.

Et Punkt vilde jeg gerne endnu henlede i Særdeleshed det kommende Udvalgs Opmærksomhed paa, nemlig om det ikke vilde være heldigt, om den Tilføjelse, der findes i § 4 sidste Punktum, som jeg har udtalt mig imod og som jeg har fundet kunde medføre farlige Konsekvenser, forandredes til, at Jordlodderne ikke maatte være af en for mager Bonitet, og at de skulde være velbeliggende, og navnlig have gode Vejforbindelser. Jeg tror, det vilde være i Statshusmændenes fulde Interesse, om de tre Fordringer bleve iagttagne: ikke for mager Jord, ikke Jord med daarlig Beliggenhed for Husmændenes øvrige For tjeneste og Jord med gode Vejforbindelser. Det vil være ganske anderledes i deres Interesse, end om de faa Jordlodder med stort Areal, men af mager Beskaffenhed. Med dette sidste Ønske skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til god og velvillig Behandling i dette Ting.

H. J. Nielsen: Der har jo lydt adskillige Domme over dette Lovforslag, baade her i Tinget og i det andet Ting og ude omkring i Landet; det er et Lovforslag, som har samlet megen Opmærksomhed om sig. De fleste Domme, der ere fældede over det, have været rosende; en